Evira

LAUSUNTO

Pvm/Datum/Date
16.3.2018

Dnro/Dnr/DNo

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan asiantuntijalausuntopyyntö 12.3.2018

Asia **HE 8/2018 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI RUOKAVIRASTOSTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Virastojen yhdistämishanke lähti liikkeelle viljelijöiden tyytymättömyydestä tukien maksatukseen ja sähköisiin palveluihin. Tämän vuoksi käynnistettiin selvitys, jonka mukaan lyhyen tähtäimen tarkastelussa virastojen säilyttäminen erillisinä turvaisi varmimmin niiden perustehtävien häiriöttömän hoitamisen. Pidemmällä aikavälillä virastojen yhdistäminen olisi kuitenkin todennäköisesti sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tehtävien tuloksellisen ja tehokkaan hoidon ja osaamisen laaja-alaisuuden että maakuntahallinnon yhteistyöodotusten kannalta parempi vaihtoehto kuin kaksi erillistä virastoa.

Esityksen tavoitteena on luoda virastorakenne jonka avulla pystytään turvaamaan yhdistyvien virastojen tehtävien laadukas hoito. Esityksessä sanotaan että virastorakenteen muutoksella tavoitellaan yhdistymisen alkuvaiheen jälkeen tuottavuushyötyjä niin perustettavalle virastolle kuin sen asiakkaillekin. Uuden viraston on mahdollista saavuttaa tuottavuushyötyjä yleishallinnon päällekkäisyyksiä karsimalla sekä kehittämällä IT-järjestelmärakennetta paremmin kokonaisuutena. Uuden viraston asiakkaiden hallinnollinen taakka vähenee, kun viraston sähköisiä ja muita palvelukanavia yhdistetään.

Haasteellista Ruokaviraston perustamisessa on se, että perustamiskuluihin ei ole varattu rahaa. Uuden viraston perustaminen on kallista, eikä perustamiseen ole budjetoitu virastojen omien budjettien lisäksi juuri mitään. Nyt kulujen kattaminen tarkoittaa sitä, että virastojen henkilöstön palkoista ja kehittämisbudjetista pitää leikata, jotta menot saadaan maksettua. Tämä vaarantaa yhdistämisen tavoitteen turvata jatkuvat palvelut ja ennen kaikkea mahdollisuudet kehittää niitä.

Rahoituksen pitää olla riittävä viraston perustamisen yhteydessä, jotta palkkaus yms. asiat saadaan heti viraston alusta lähtien tasapuolisiksi ja oikeudenmukaisiksi. Ruokavirastosta pitää saada mielenkiintoinen ja houkutteleva työpaikka.

Eviran henkilöstöllä on vielä tuoreessa muistissa vuoden 2014 YT-neuvottelut, jonka perusteella henkilöitä irtisanottiin. Ihmisillä on pelko, että uuden viraston perustaminen johtaa YT-neuvotteluihin ja potkuihin. Maanmittauslaitoksen siirtyvällä henkilöstöllä on myös tuoreessa muistissa heidän siirtymisensä Tikestä Maanmittauslaitokseen. Nämä seikat aiheuttavat vaikeasti korvattavan osaamisen vuotamista virastosta jo ennen yhdistymistä. Toivottavasti Ruokavirastolle ei aiheuteta taloudellista painetta

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
Mustialankatu 3, 00790 HELSINKI
Puh. 029 530 0400 ● Faksi 029 530 4350
etunimi.sukunimi@evira.fi ● www.evira.fi

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Mustialagatan 3, 00790 HELSINGFORS
Tel. 029 530 0400 ● Fax 029 530 4350
förnamn.efternamn@evira.fi ● www.evira.fi

Finnish Food Safety Authority Evira
Mustialankatu 3, FI-00790 HELSINKI, Finland
Tel. +358 29 530 0400 ● Fax +358 29 530 4350
firstname.lastname@evira.fi ● www.evira.fi

budjetin laadinnassa, joka vaarantaisi uuden viraston menestymisen tehtävässään. Kehittämiseen pitää investoida, jotta voidaan pitkässä juoksussa saada hyötyjä asiakkaalle.

Tehostamismahdollisuudet koskevat lähinnä tietohallinto- ja hallintotehtäviä, joihin kohdistuvien henkilöresurssien osuus uuteen virastoon siirtyvistä henkilöresursseista on vain noin viidennes, toisin kuin esityksessä sanotaan. Tietohallinnon ja järjestelmätuotannon tehtävistä jonkin verran päällekkäisyyksiä pystytään karsimaan, mutta suurin hyöty saadaan toiminnan tehostamisesta ja yhden viraston yhteisestä kehittämisen suunnasta. Lisäksi osaa tehtävistä on jo vuosia hoidettu aivan liian pienellä resurssilla ja yhdistyminen mahdollistaa voimavarojen tasaisemman jakaantumisen. Nykyisen Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran osalta henkilöstön keski-ikä on melko korkea ja laskennallisen eläkeiän saavuttaa vuosina 2018–2021 100 henkilöä. Työtehtäviin pitää pystyä rekrytoimaan uusia henkilöitä, jotta viraston tehtävien toimeenpano ei vaarannu. Tietohallinnon henkilöstöä tarvitaan lähes yhtä suuri joukko jatkossakin, koska virastolla tulee olemaan omaa ohjelmistotuotantoa. Valvontajärjestelmät ja lainsäädäntö niiden takana ovat niin monimutkaisia, ettei niitä voi valmisohjelmistoilla korvata.

Henkilöstön kannalta on erittäin tärkeää, että Ruokavirastossa säilyy työpaikat nykyisillä paikkakunnilla. Tämä olisi hyvä olla kirjattuna ainakin asetustasolla työpaikkaverkostona, jotta henkilöstölle ei tule pelkoa työpaikan siirtymisestä kauas nykyiseltä paikkakunnalta. 2018 kehityskeskusteluissa on ainakin Evirassa kysytty henkilöstöltä mahdollista muutosta työpaikkakunnasta. Esityksistä ei vielä ole tehty yhteenvetoa, mutta ilmeisesti henkilöt pääosin haluavat työskennellä nykyisillä paikkakunnilla.

Nykyaikaiset työntekemisen tavat, monipaikkainen joustotyö, otetaan henkilöstön osalta mielellään vastaan. Valitettavasti yhdistyvien virastojen joustotyöohjeet eivät vielä tänä vuonna ole samalaiset, Evirassa mennään joustotyöhön varovaisemmin muutoksin kuin Mavissa. Maanmittauslaitoksen Mitpassa monipaikkainen työ on ollut jo useamman vuoden käytössä. Siellä henkilöstö on tyytyväinen vapaa-ajan ja työn yhteensovittamiseen uusilla työjärjestelyillä. Luottamuksen osoittaminen työnantajalla ei vielä toteutunut tänä vuonna Evirassa.

Henkilöstön sijoittaminen uuteen organisaatioon on erilaisten valvonnan ja laboratorion substanssihenkilöiden osalta helppo toteuttaa suunniteltuun organisaatioon. Esimiehissä saattaa tulla vaihtuvuutta, mutta se ei ole välttämättä huono asia. Toivomme että esityksessä mainitun esimiesten vähentämisen lisäksi pidetään huolta siitä, ettei uusia, korkeapalkkaisia johtajanpaikkoja luoda virastoon tuottamaan kustannuksia. Tietohallinnon ja sisäisen hallinnon organisointi on haasteellista virastojen erilaisten toimintatapojen takia. Tätä työtä kyllä tehdään ahkerasti ja avoimesti. Henkilöstö on tästä jopa innostunut.

Katri Klingberg
JHL:n pääluottamusmies
Ylitarkastaja
p. 040 755 9174
katri.klingberg@evira.fi

Sari Mäkilä
Pardian pääluottamusmies
Erikoissuunnittelija
p. 040 833 2893
sari.makila@evira.fi